

INGEZONDEN

(Buiten verantwoordelijkheid van de redactie; deze behoudt zich het recht voor de stukken te bekorten)

Pseudocoarctatio van de aorta thoracalis

Het publiceren van 2 gevallen van pseudocoarctatio aortae (DE FEYTER en ROOS 1977) acht ik — gezien de grote zeldzaamheid van deze afwijking — zeer nuttig. Ik meen echter dat de steeds zó kritische redactie van dit tijdschrift haar goede faam geen eer heeft aangedaan door de ziektegeschiedenis van patiënt B op een zo wetenschappelijk onverantwoorde wijze te publiceren. Iedere medische student die bij een examen de diagnose coarctatio aortae — zoals in de tekst vermeld wordt — zou stellen bij een patiënt met (a) goed pulserende Aa. femorales, (b) een normale bloeddruk, (c) een vroeg-systolisch geruis aan de hartbasis, (d) afwezigheid van enig teken van collaterale circulatie over de rug, en (e) een normaal ECG en normale thoraxfoto, zou van elke examinerator een onvoldoende krijgen.

Literatuur: FEYTER, P. J. DE en J. P. ROOS (1977) *Ned. T. Geneesk.* 121, 1836.

Amstelveen, december 1977

G. NORRO

Uiteraard is het de schrijvers bekend dat een normale bloeddruk in de bovenste lichaamshelft, goed pulserende Aa. femorales en een normaal ECG niet in de eerste plaats doen denken aan coarctatie van de aorta. De thoraxfoto van patiënt B was echter afwijkend. De aortaboog liep abnormaal hoog op. De diagnose coarctatio aortae werd gesteld, hoewel niet alle verschijnselen hiervoor karakteristiek waren. De bevindingen van het aortogram leidden tot de juiste diagnose.

Amsterdam, december 1977

J. P. ROOS

Worminfecties bij Hindustanen in Nederland

Het artikel van POLDERMAN en GOERDAYL (1977) geeft te weinig informatie over de *Ascaris*-infestaties bij deze groep migranten. De symptomen van een matige tot ernstige *Ascaris*-infestatie zijn buikpijn, misselijkheid, braken, koorts, constipatie of diarree, hoofdpijn, convulsies, anorexie, gewichtsverlies e.d. Naarmate de infestatie zwaarder en de patiënt jonger is neemt bovendien de kans toe dat de volwassen worm spontaan vanuit de darm migreert en het lichaam via de anus, de neus of de mond verlaat. Deze migratie wordt bevorderd door koorts en door een gestoorde spijsvertering (CRAIG en FAUST 1970) die beide door de wormen zelf veroorzaakt kunnen zijn. Verder is het bekend dat spoelwormen gaan migreren vanuit de darm tijdens een behandeling met een anthelminthicum dat onvoldoende werkzaam is of dat te laag gedoseerd wordt (GOODMAN en GILMAN 1960).

De laatste alinea van het artikel is door de auteurs zodanig gesteld dat het lijkt alsof het normaal is dat bij de behandeling met mebendazol de spoelwormen het lichaam via de neus en mond verlaten. De door hen opgemerkte spontane migratie van de spoelwormen is echter zeer waarschijnlijk een van de symptomen van de infestatie zelf of is geïnduceerd door de bij *Ascaris*-infestaties te lage dosering van 2 × 100 mg mebendazol. Immers, de normale dosering is 3 dagen

3 × 100 mg mebendazol. Uit klinisch onderzoek (PENA CHAVARRIA e.a. 1973; WOLFE en WERSHING 1974; HUTCHISON e.a. 1975) met deze dosering is nooit gebleken dat tijdens de behandeling de spoelwormen het lichaam van de patiënt via neus of mond verlieten. De genezingspercentages in deze onderzoeken varieerden van 91-100.

Literatuur: CRAIG en FAUST (1970) *Clinical parasitology*, bl. 340. 8e druk. Lea and Febiger, Philadelphia. — GENTILINI, M. en B. DUFLO (1977) *Médecine tropicale*. 2e druk. Flammarion, Parijs. — HUTCHISON, J. G. P. e.a. (1975) *Brit. med. J.* II, 309. — GOODMAN, L. S. en A. GILMAN (1960) *The pharmaceutical basis of therapeutics*. 2e druk. MacMillan, New York. — PENNA CHAVARRIA, A. e.a. (1973) *Amer. J. trop. Med. Hyg.* 22, 592. — POLDERMAN, A. M. en L. GOERDAYAL (1977) *Ned. T. Geneesk.* 121, 1780. — WOLFE, M. S. en J. M. WERSHING (1974) *J. Amer. med. Ass.* 230, 1408.

Beerse (België), december 1977 J. H. F. F. BROEKMAN

De door J. H. F. F. BROEKMAN genoemde symptomen van een *Ascaris*-infectie zijn juist en vermoedelijk algemeen bekend, doch zij zijn in hun algemeenheid niet relevant voor onze korte epidemiologische mededeling; zij kwamen in ons onderzoek niet aan het licht. Wij zijn het geheel met mw. BROEKMAN eens dat niet met zekerheid valt uit te maken wat er de oorzaak van was dat in zoveel gevallen de volwassen spoelwormen door mond en neus naar buiten kwamen. Vandaar de voorzichtige formulering van de laatste zin. Wij suggereren gezins dat mebendazol de wormen altijd op deze wijze het lichaam doet verlaten. We benadrukken slechts dat het ongecontroleerd uitreiken van te lage doses mebendazol wellicht de oorzaak was van de waargenomen verschijnselen. Een redelijke en voorzichtig geformuleerde suggestie, dunkt ons.

Leiden, januari 1978

A. M. POLDERMAN

Metronidazol: kamelon of panacee?

In het caput selectum van OFFERHAUS (1977) wordt melding gemaakt van het gunstige effect van metronidazol op een door *Borrelia vincentii* veroorzaakte gingivitis. Dit bracht LINDNER en ADENIYI-JONES (1968) op het idee een onderzoek in te stellen naar het effect van metronidazol op de tropische zweer. Dit huidulcus heeft als bacteriologisch kenmerk, dat het in acute fase dezelfde combinatie van bacteriën in de wondbodem heeft: *Borrelia vincentii* en *Bacillus fusiforme*. Wanneer dit ulcus niet wordt behandeld, kan het uitgroeien tot 5 à 6 cm. Het is zeer pijnlijk, vooral wanneer het onderliggend periost en bot aantast. In verband met de lokalisatie, aan het onderbeen en nogal eens over uitstekend bot, zoals enkel of scheenbeen, is dit meer regel dan uitzondering. Het huiddefect is een porte d'entrée voor ernstige infecties zoals sepsis en tetanus. Na verloop van tijd ontstaat (onbehandeld) het chronische tropische ulcus. De genezingsstandens van dit ulcus is minimaal. In de wondbodem wordt wel granulatieweefsel gevormd, maar het komt niet of nauwelijks tot epithelialisatie. De genoemde specifieke bacteriologische flora ontbreekt veelal in dit chronische ulcus. Wanneer dit ulcus jarenlang blijft bestaan, is de kans op maligne degeneratie aanwezig.

Het onderzoek van LINDNER en ADENIYI-JONES leverden de volgende conclusies op: „metronidazole had a significant effect on the reduction of the ulcer area, compared with a placebo group. There were no significant preferences, according to the parameters of negative bacteriological smears and time to complete epithelialization.” Eigen waarnemingen met de behandeling van tropische ulcera ondersteunden deze waarneming. In een serie van 10 patiënten, van wie 2 een acuut en 8 een chronisch tropisch ulcus hadden, gelukte het na het toedienen van metronidazol (30 mg/kg/dag) de

wond steriel te krijgen, terwijl dit met lokale wondbehandeling alleen niet gelukte. De epithelialisatie werd in deze gevallen versneld door een Thiersch huid-transplantaat. De op deze wijze behandelde ulcera genazen in 2-5 weken.

Literatuur: LINDNER, R. en C. ADENIYI-JONES (1968) *Trans. roy. Soc. trop. Med. Hyg.* 62, 712. — OFFERHAUS, L. (1977) *Ned. T. Geneesk.* 121, 1550.

Utrecht, december 1977

H. RIEMERSMA

BERICHTEN

Buitenland

RUSLAND

Influenza in Rusland. — Uit de dagelijkse mededelingen van de World Health Organization te Genève blijkt dat op 21 november jl. in Rusland een nieuw type van het A-influenzavirus werd geïsoleerd: A/USSR/1977(H1N1). Deze influenza heeft zich daar over alle grote steden verspreid maar lijkt geen alarmerend karakter te hebben. Het virus is verwant aan A/FM/1947/H1N1. Het Russische virus werd ook geïsoleerd in Tsjechoslowakije op 25 november en in Hongkong. In Finland werden bij militairen tijdens een lichte epidemische verheffing van griep stammen geïsoleerd die overeenkwamen met het Russische virus.

A. L. NOORDAM

CONGRESSEN, VERGADERINGEN, CURSUSSEN

Congres over geneeskrachtige planten. — Van 16-20 mei a.s. wordt in Münster (Duitsland) de Internationale Tagung für Arzneipflanzenforschung gehouden. Aan de orde komen onder meer antibiotica en biosynthese van alkaloiden en fenol. Een excursie naar het heide- en moeraslandschap in Noordwest-Duitsland met bezoek aan een onderzoekstation in het Teutoburgerwoud staat voor de laatste dag op het programma.

Inlichtingen verschaft prof. dr. H. FRIEDRICH, Institut für Pharmazeutische Biologie und Phytochemie der Universität Münster, Hittorfstrasse 56, D-4400 Münster (Duitsland); tel. 0251-4903380.

The XIII International symposium on student health, 13-16 juni 1978 te Helsinki. Inlichtingen: Finnish Student Health Service, Töölönkatu 37 A, Sf-00260 Helsinki 26, Finland.

Binnenland

Prijs Klinisch Genootschap Rotterdam. — De Klinisch Genootschapprijs, welke iedere 2 jaar wordt toegekend aan een onderzoeker uit de regio Rotterdam als onderscheiding voor zijn werk op het gebied van de klinische geneeskunde of op gebieden die hiermee rechtstreeks in verband staan, zal tijdens de vergadering van 16 februari 1978 worden uitgereikt aan dr. J. LUBSEN, Thoraxcentrum, Academisch Ziekenhuis Rotterdam-Dijkzigt.

Therapeutische kampen voor astmatische jongeren. — Ongeveer 300 jonge astma-patiënten kunnen in 1978 deel-

nemen aan therapeutische kampen indien daartoe een medische indicatie bestaat. Aanmeldingsformulieren zijn te verkrijgen bij het Nederlands Astma Fonds, Postbus 5 te Leusden; tel. 033-41814.

Système Internationale d'Unité's. — In het eerste nummer van het *Pharmaceutisch Weekblad* van 1978 deelt de Commissie van Redactie mee dat het gebruik van het Internationale Stelsel van Eenheden voor publikaties in het weekblad verplicht is gesteld per 1 januari 1978, de datum waarop de wijzigingen van de IJkwet, en het Eenhedenbesluit in werking treden. Het gebruik van de wettige eenheden — die bij internationale afspraak worden aangeduid als SI-eenheden — is dan ook op het gebied van de volksgezondheid verplicht voor het vragen, aanbieden en leveren van farmaceutische goederen of diensten. Uit de mededeling blijkt tevens dat bij de, weldra verwacht, achtste uitgave van de *Nederlandse Farmacopee* in belangrijke mate rekening is gehouden met het nieuwe stelsel.

De betekenis van SI-eenheden voor beoefenaren van de geneeskunde werd verleden jaar uitvoerig besproken in dit tijdschrift in nummer 14, bl. 590, 594, en 596; in nummer 28 werd op bl. 1139 geschreven over de beweegredenen van het IJkwezen om over te gaan op dit nieuwe stelsel. Daarbij werden een paar veel voorkomende medische situaties geschetst (bv. ten aanzien van calorie en joule in de voedingsleer en mmHg en pascal bij de bloeddrukmeting).

Bij de Dienst voor het IJkwezen, Eisenhowerlaan 140 te 's-Gravenhage, is een informatieblad verkrijgbaar met een overzicht van de erkende meeteenheden ten behoeve van nauwkeurige omrekeningen.

Geen reden voor chemofobie. — In het januari-nummer van het blad *TNO Project* komen twee chemici tot de conclusie dat het met de hoeveelheden „vreemde” stoffen — toevoegingen en overblijfselen van bestrijdings- en conserveringsmiddelen — in het Nederlandse voedselpakket wel meevalt. Ir. R. H. DE VOS en drs. W. VAN DOKKUM, scheikundigen van het Centraal Instituut voor Voedingsonderzoek van TNO (CIVO) te Zeist, leiden het project „Kwalitatief onderzoek naar de aanwezigheid van additieven en chemische contaminanten in totale dagvoedingen”. Zij schrijven dat de voorlopige resultaten van hun onderzoek de globale indruk hebben gegeven dat de verontreiniging van ons totale voedingspakket door bestrijdings- en conserveringsmiddelen gering is. Uitzonderingen daarop zijn misschien kwik en nitriet. Van alle in het voedsel aanwezige vreemde stoffen die werden bepaald, kan worden gezegd dat zij ver beneden de norm blijven die voor dagelijkse opname in het menselijk lichaam aanvaardbaar wordt geacht.